

Vergaderjaar 2024–2025

36 600 VIII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2025

Nr. 164

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 februari 2025

Jaarlijks ontmoeten de Ministers van onderwijs, cultuur en wetenschap van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en Nederland elkaar in het Ministerieel Vierlandenoverleg (M4LO). Nederland vertegenwoordigt hierbij ook Bonaire, Saba en Sint Eustatius.

In 2024 was Aruba voorzitter van het vierlandenoverleg. Vanwege de verkiezingen op Aruba, is besloten om het M4LO niet in persoon maar schriftelijk te laten plaatsvinden.

De Koninkrijksbrede afspraken die wij met elkaar hebben gemaakt, treft u aan als bijlage van deze brief. De afspraken in de conclusies gaan voor een groot deel over het blijven monitoren van de voortgang van de onderwerpen die reeds eerder met uw Kamer zijn gedeeld¹. Daarnaast hebben wij twee nieuwe onderwerpen toegevoegd aan de agenda van het M4LO: «zorgopleidingen en -capaciteit» op het gebied van onderwijs en «koloniale collecties en museale samenwerking» op het gebied van cultuur.

Een aantal onderwerpen licht ik in dit kader graag nader toe. Dit betreft de ontwikkelingen inzake het programma Strategic Education Alliance (SEA), de twee nieuwe onderwerpen op de agenda van het M4LO, en de follow-up van het bestuurlijk overleg dat in 2024 naar aanleiding van de Kennismissie Caribisch Gebied is georganiseerd.

Ontwikkelingen Strategic Education Alliance

Via dit programma SEA zetten de vier Ministers van onderwijs binnen het Koninkrijk zich gezamenlijk in om het studiesucces van Caribische

¹ Kamerstuk 35 925-IV, nr. 65 en Kamerstuk 36 200 VIII, nr. 254

studenten te vergroten. Dit betreft de gehele keten, van studiekeuze en voorbereiding tot en met ontvangst en begeleiding in het vervolgonderwijs. Het programmateam SEA heeft het afgelopen jaar verder gewerkt aan het uitvoeren van de prioriteiten die in voorgaande M4LO's zijn vastgesteld. De inzet heeft per eind 2024 tot de volgende resultaten en afspraken geleid.

Koninkrijksbeurzen

Inmiddels hebben bijna 200 studenten uit het Koninkrijk in drie rondes een Koninkrijksbeurs ontvangen. De aanvragen van studenten op Sint Maarten en Caribisch Nederland blijven vooralsnog helaas achter. Zodoende hebben de Ministers gevraagd om de Koninkrijksbeurzen toegankelijker te maken voor deze studenten, opdat het programma in de volle breedte benut wordt door studenten uit het hele Koninkrijk.

CAFY

De Ministers van onderwijs hebben daarnaast gevraagd om in, navolging van het succesvolle Caribbean Academic Foundation Year (CAFY) op Aruba en Curaçao, een CAFY-programma te ontwikkelen voor de Bovenwindse eilanden dat aansluit op de specifieke context van deze eilanden. Dit programma zal starten in het academisch jaar 2025–2026 en wordt gezamenlijk uitgevoerd door de Caribische universiteiten onder leiding van de Universiteit van Sint Maarten. Het CAFY-programma sluit aan op de behoeften op deze eilanden en kan op brede steun rekenen van de betrokken overheden en onderwijsinstellingen.

Arbeidsmarktanalyse

In opdracht van het programmateam SEA hebben de drie Caribische universiteiten en de Raad Onderwijs en Arbeid Caribisch Nederland (ROA-CN) arbeidsmarktanalyses op de zes Caribische eilanden uitgevoerd. De rapporten hiervan zijn aangeboden aan het M4LO. De Ministers hebben het programmateam SEA vervolgens gevraagd om deze arbeidsmarktanalyses met stakeholders uit de werkgeverssector in 2025 te valideren en de uitkomsten voor het vervolgproces te delen met het bestuurlijk overleg. In het tweede kwartaal 2025 zullen in samenwerking met het Ministerie van BZK rondetafelgesprekken op de eilanden worden georganiseerd met vertegenwoordigers van de arbeidsmarkt, onderwijsinstellingen en overheden over een betere aansluiting van het onderwijs op de lokale arbeidsmarkt.

Adviescommissie SEA

In januari 2024 is de Koninkrijksbrede adviescommissie voor het programma SEA ingesteld. Ter voorbereiding van het M4LO 2024 heeft de Adviescommissie SEA adviezen uitgebracht in het rapport *«Beter voorbereiden, beter begeleiden, meer kansen bieden»*. Dit adviesrapport treft u als bijlage bij deze brief aan.

Voor de opvolging hiervan zijn de adviezen in drie categorieën te verdelen. Een deel van de adviezen is reeds geïmplementeerd of wordt op korte termijn uitgevoerd in het kader van de reguliere SEA-activiteiten. Een voorbeeld hiervan is het oprichten van een eilandelijk en regionaal decanennetwerk ter bevordering van kennisdeling en samenwerking, dat door Nuffic in opdracht van OCW is opgezet. Een tweede categorie van adviezen is meegenomen bij de besluitvorming in dit M4LO. Dit betrof onder meer de eerdergenoemde verbetering van de aansluiting van SEA prioriteiten en activiteiten bij de behoeften en wensen van de Boven-

windse eilanden en gewenste aanpassingen binnen de regeling voor de Koninkrijksbeurzen.

Tot slot is van een aantal adviezen vast te stellen dat ze buiten de reikwijdte van het SEA-programma en het M4LO vallen, zoals bijvoorbeeld het monitoren van de effecten van de invoering van het BSN, en het uitwisselen van studiepunten en samenwerkingen op mbo-niveau. Deze adviezen worden aan de verantwoordelijke partijen overgedragen. Ik heb de adviescommissie, mede namens mijn drie collega's, in een antwoord op het advies bedankt voor hun goede bijdrage aan de doorontwikkeling van het SEA programma, en de wijze waarop we met de verschillende adviezen verder zullen gaan.

Nieuwe onderwerpen M4LO

Zorgopleidingen en -capaciteit

In 2023 is in opdracht van de Ministeries van OCW en VWS een onderzoek uitgevoerd naar de aansluiting tussen de instroom van Caribische studenten in de zorgopleidingen op hbo- of wo-niveau in Nederland en de uitstroom naar de arbeidsmarkt in de zorg in het Caribisch Gebied. Het eindrapport is op 8 februari 2024 gedeeld met uw Kamer².

De Ministeries van OCW en VWS hebben naar aanleiding van het rapport samen aan een beleidsreactie gewerkt en deze is op 7 juni 2024 aan uw Kamer aangeboden³. Vanwege het belang van een integrale aanpak hebben de onderwijsministers afgesproken de stuurgroep van het vierlandenoverleg OCW te vragen, in samenwerking met de leden van het vierlandenoverleg Volksgezondheid, de verschillende onderdelen van de voorgestelde aanpak voor het vervolg te laten prioriteren, de gewenste acties vast te stellen, en aan te geven wie verantwoordelijk is voor de realisatie ervan. Er wordt een projectleider aangesteld die namens de beide vierlanden overleggen met deze activiteiten aan de slag gaat, en met de belanghebbende spelers in het veld de gezamenlijke inzet en betrokkenheid hiervoor zal borgen.

Koloniale collecties en museale samenwerking

In gesprekken in het Caribisch gebied over erfgoed en musea is toeneemende aandacht voor cultuurgoederen die in de koloniale tijd onvrijwillig zijn afgestaan.

Om die reden hebben de Ministers van het M4LO besloten een werkgroep op te richten die zich gaat buigen over de inrichting van een Koninkrijks-breed proces rondom teruggave van koloniale collecties en museale samenwerking in het Koninkrijk. De werkgroep is gevraagd om voor het volgend M4LO een voorstel te doen voor het proces rondom teruggave binnen het Koninkrijk.

Bestuurlijk overleg n.a.v. Kennismissie Caribisch Gebied

In april 2024 heeft OCW een Kennismissie naar het Caribisch Gebied georganiseerd⁴. Tijdens deze missie is op 11 april 2024 een brede samenwerkingsovereenkomst (Letter of Intent) getekend door zestien deelnemende onderwijs- en kennisinstellingen uit het Caribisch en Europees deel van het Koninkrijk.

² Kamerstuk 29 282, nr. 556

³ Kamerstuk 29 282, nr. 577

⁴ Kamerstuk 36 410 IV, nr. 68

Deze overeenkomst heeft opvolging gekregen met bijeenkomsten van het bestuurlijk overleg «Kennisspartners Caribisch – Europees Nederland» in september 2024 en in januari 2025. Tijdens deze bijeenkomsten is onder andere overeengekomen dat de instellingen een gezamenlijke visie, missie en werkwijze zullen opstellen en actief gaan inzetten op samenwerkingen binnen en tussen de eilanden en Koninkrijksbreed. Zij willen gaan werken met een zogenaamde diensten catalogus waarin een vraag (van een instelling) kan worden «gematcht» met een aanbod (van een andere instelling). De bedoeling is om in het vervolg met elkaar aan verschillende inhoudelijke thema's te gaan werken en ook om input te blijven leveren voor de doorontwikkeling van het SEA programma aan het M4LO.

Vervolg

De afgelopen jaren hebben de opeenvolgende Ministers zich ingezet om onderwijs, cultuur en wetenschap duurzaam te versterken op basis van een intensieve samenwerking binnen het Koninkrijk, en door daarbij van en met elkaar te leren. De geagendeerde onderwerpen in dit M4LO van november 2024, en voortgang hierop, laten zien dat deze samenwerking van substantiële betekenis is voor de maatschappelijke opgaves van alle vier de landen op deze terreinen.

Voor het aankomend M4LO in het vierde kwartaal van 2025 heeft Nederland de roulerende voorzittersrol overgenomen van Aruba. In die rol zal ik een kennismakingsbezoek brengen aan het Caribische deel van het Koninkrijk, en bij die gelegenheid ben ik voornemens om aldaar ook het M4LO te laten plaatsvinden.

Ik zie er naar uit de collega-Ministers in dat kader te ontmoeten en onze samenwerking op basis van relevante ontwikkelingen en de gemaakte afspraken verder te bestendigen.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
E.E.W. Bruins